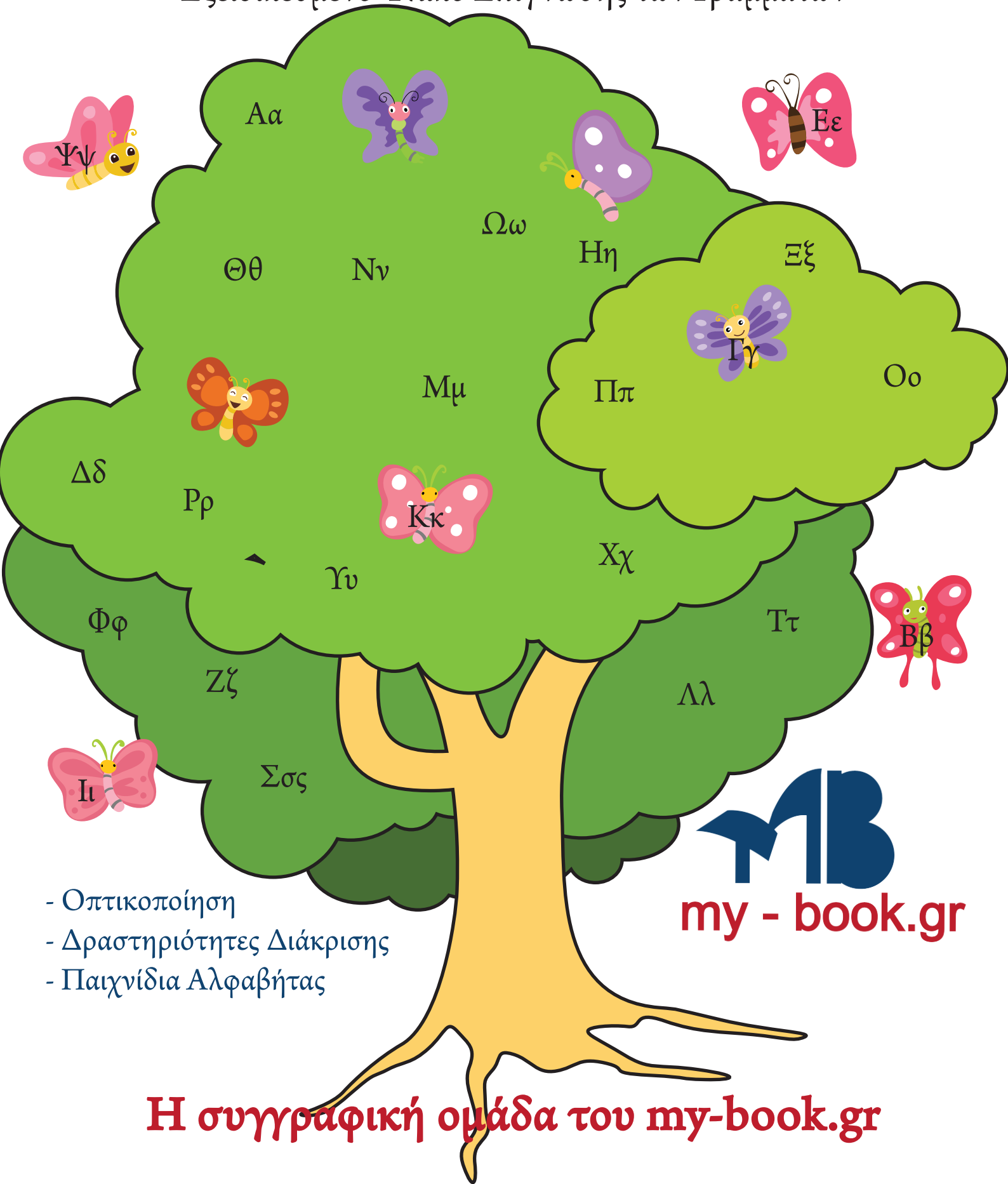

Οι εικόνες των Γραμμάτων μας ταξιδεύουν στην Αλφαβήτα!

Εξειδικευμένο Υλικό Επίγνωσης των Γραμμάτων

- Οπτικοποίηση
- Δραστηριότητες Διάκρισης
- Παιχνίδια Αλφαβήτας

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	5
Φώνημα Α, α.....	10
Φώνημα Β, β.....	14
Φώνημα Γ, γ.....	18
Φώνημα Δ, δ.....	22
Φώνημα Ε, ε.....	26
Φώνημα Ζ, ζ.....	30
Φώνημα Η, η.....	34
Φώνημα Θ, θ.....	38
Φώνημα Ι, ι.....	42
Φώνημα Κ, κ.....	46
Φώνημα Λ, λ.....	50
Φώνημα Μ, μ.....	54
Φώνημα Ν, ν.....	58
Φώνημα Ξ, ξ.....	62
Φώνημα Ο, ο.....	66
Φώνημα Π, π.....	70
Φώνημα Ρ, ρ.....	74
Φώνημα Σ, σ, ς.....	78
Φώνημα Τ, τ.....	82
Φώνημα Υ, υ.....	85
Φώνημα Φ, φ.....	89
Φώνημα Χ, χ.....	93
Φώνημα Ψ, ψ.....	97
Φώνημα Ω, ω.....	101
Δραστηριότητες.....	105
Ταμπλό Αλφαβήτας.....	105
Ο κλέφτης των γραμμάτων.....	107
Λαβύρινθοι διαβαθμισμένης δυσκολίας.....	108
Ο μάντης των γραμμάτων.....	111
Αλυσίδα των Γραμμάτων.....	112
Παιχνίδια Αλφαβήτας.....	113
Η μπουγάδα της αλφαβήτας.....	113
Το συμπλήρωμα.....	114
Κεφαλαία – Μικρά.....	115
Αλφαβητογραμμή.....	117

Το τρενάκι της Αλφαβήτας.....	118
Ψάρας γραμμάτων.....	119
Κυβογράμματα.....	120
Το παιχνίδι των φωνών.....	123
Ο πύργος των Γραμμάτων.....	125
Δημιουργοί ας γίνουμε!.....	127
Παράρτημα.....	128

Θεωρητικό υπόβαθρο

Τι είναι η ανάγνωση;

Προσδιορίζοντας την έννοια

Η επιστημονική βιβλιογραφία αναφέρει ότι η ανάγνωση αποτελείται από τα εξής χαρακτηριστικά:

- δεν αποτελεί εγγενή δεξιότητα,
- δεν έχει βιολογική βάση, όπως η βάδιση,
- αποτελείται από μία σειρά συγκεκριμένων σταδίων, από όπου διέρχονται όλα τα παιδιά.

Η Τζιβινίκου (2015) υπογραμμίζει ότι τα στάδια κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης είναι:

- συγκεκριμένα,
- εμφανή,
- διακριτά.

Επισημαίνεται ότι όλα τα παιδιά διέρχονται από τα ίδια στάδια με διαφορετικό ρυθμό και με διαφορετική διάρκεια. Οι ερευνητές, επίσης, αναφέρουν ότι η διαδικασία κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης επηρεάζεται σημαντικά από την ποιότητα και τη διαδικασία της διδασκαλίας του παιδιού (Seymour & Elder, 1986).

Ορισμός Ανάγνωσης

Η ανάγνωση είναι η μεταφορά ενός κώδικα συμβόλων (γραφημάτων) σε έναν κώδικα ήχων (φωνημάτων).

Βασικό και απαραίτητο συστατικό της ανάγνωσης είναι η αποκωδικοποίηση που αποτελεί την πρώτη γνωστική λειτουργία της ανάγνωσης.

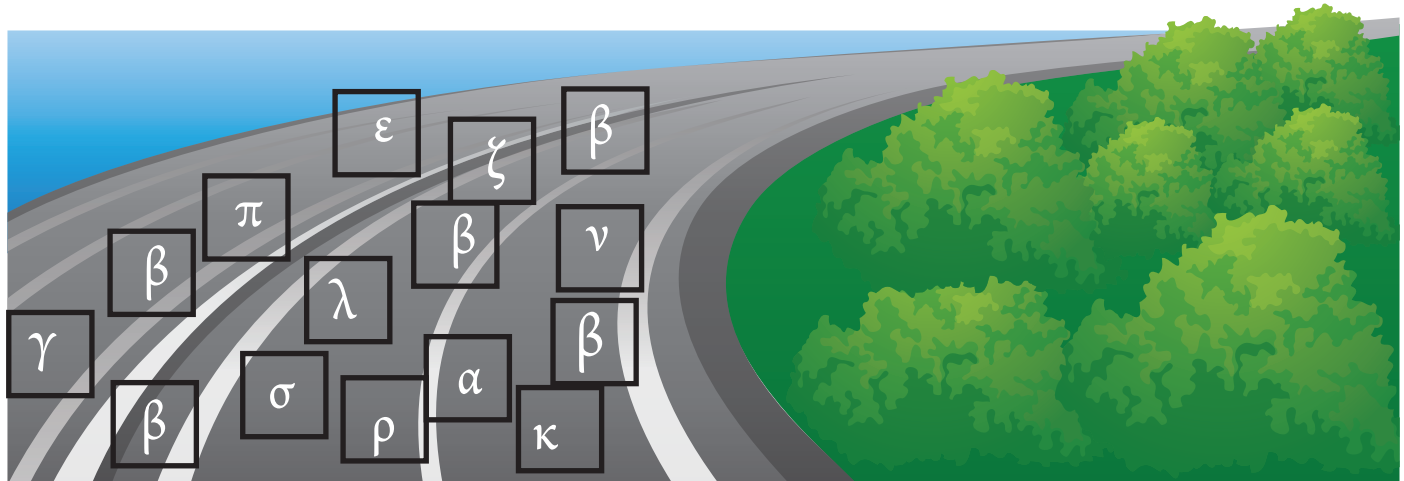
Συστατικά της ανάγνωσης

Ο γνωστικός τομέας της ανάγνωσης έχει προσεγγιστεί από πολλούς και διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους. Ο καθένας εξετάζει την ανάγνωση από διαφορετική οπτική και την ερμηνεύει ως μηχανισμό χρησιμοποιώντας διάφορους όρους. Ωστόσο, όλες οι επιστημονικά τεκμηριωμένες απόψεις συγκλίνουν στα πέντε πεδία που αφορούν άμεσα την ανάγνωση. Αυτά είναι:

- Η φωνημική επίγνωση, δηλαδή η γνώση των φωνημάτων.
- Η φωνολογική επίγνωση, δηλαδή η κατανόηση της λειτουργίας των φωνημάτων σε επίπεδο συλλαβών και λέξεων.
- Η αναγνωστική ευχέρεια, που είναι η ικανότητα ανάγνωσης με τον κατάλληλο ρυθμό.
- Το λεξιλόγιο, το σύνολο των λέξεων που γνωρίζει ένας μαθητής.

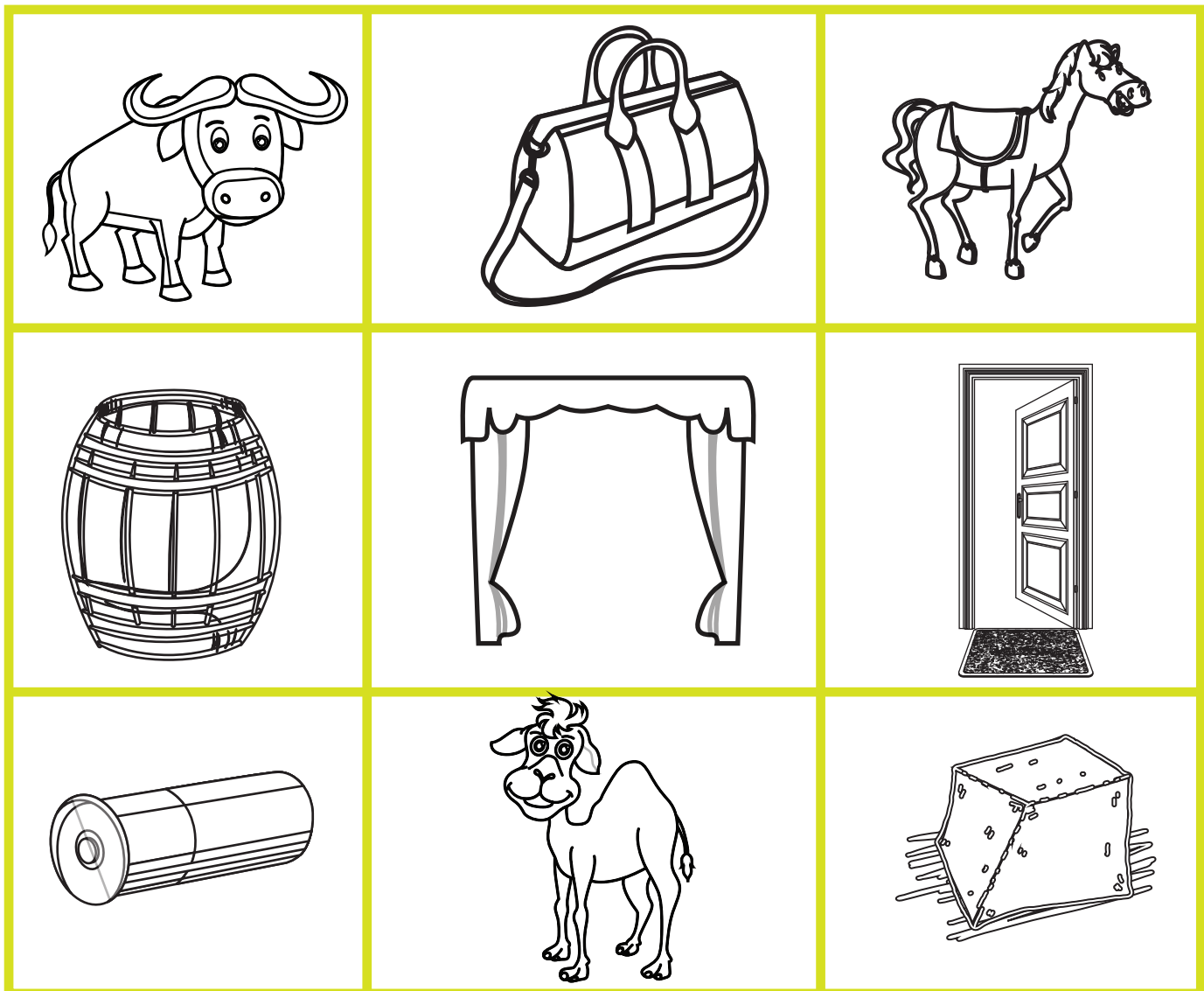
Οπτική Διάκριση

Επισημάνση: Βρες και χρωμάτισε το β!

Ακουστική Διάκριση

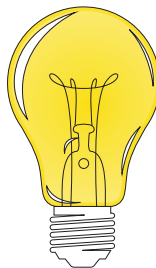
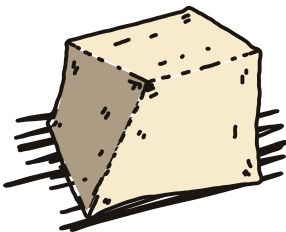
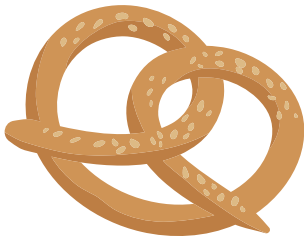
Επισημάνση: Χρωματίζεις όσες εικόνες αρχίζουν από το γράμμα β!

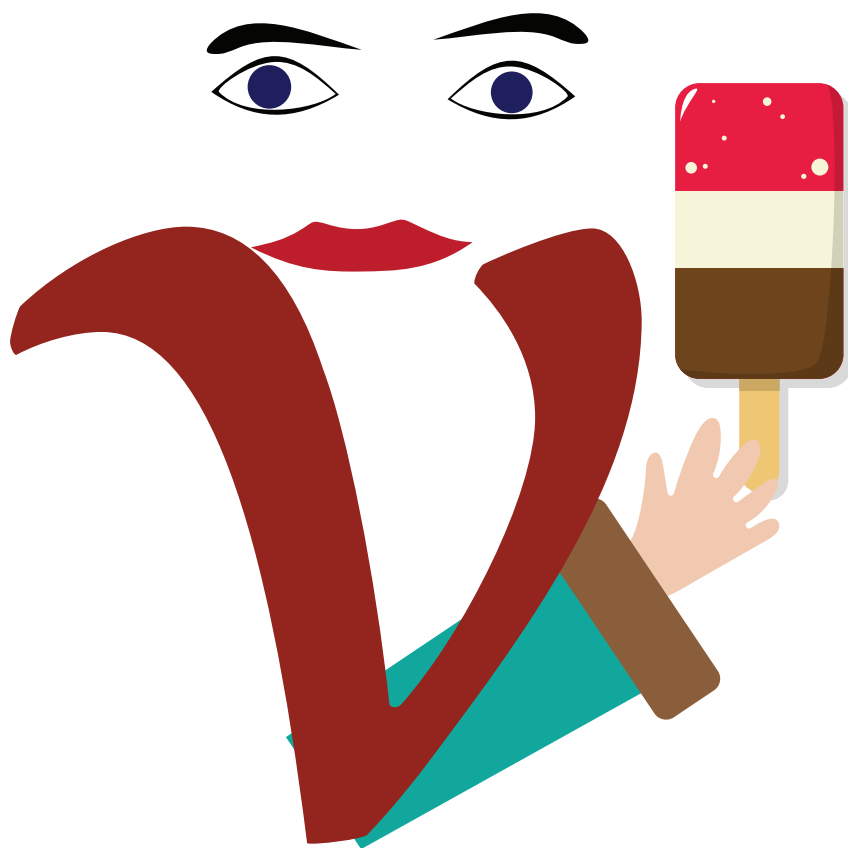

Πρόσωπο – Ζώο – Πράγμα

Επισημάνση: Επιλέγεις μία εικόνα από λ που να ταιριάζει σε κάθε κατηγορία.

Πρόσωπο	Ζώο	Πράγμα

Ο πύργος των Γραμμάτων

Επισήμανση: Χρησιμοποίησε τις σωστές κάρτες γραμμάτων για να χτίσεις τον πύργο με βάση τις σειρές των γραμμάτων.

Αα	Ββ	Γγ	Δδ
Εε	Ζζ	Ηη	Θθ
Ιι	Κκ	Λλ	Μμ
Νν	Ξξ	Οο	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ
Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

B – N – Λ – Θ – Ι – Α – Η – Δ – Μ – Ε

K – M – P – E – O – Z – I – A – Σ – Β

δκύ-λος

α

θ

κά-ρο

Παρέμβαση φωνολογικής επίγνωσης

φω-νή

Εξειδικευμένο
πρόγραμμα
φωνολογίας

my - book.gr

μπά-λα

δ

ε

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο	4
1ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Ομοιοκαταληξία/Ρίμα	11
2ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Διάκριση αρχικού φωνήματος	26
3ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Διάκριση τελικού φωνήματος	29
4ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Διάκριση Αρχικής συλλαβής	32
5ο Επίπεδο Φωνολογικής συνειδητότητας: Διάκριση τελικής συλλαβής	36
6ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Διάκριση μεσαίας συλλαβής	39
7ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Αφαίρεση φωνήματος στην αρχή της λέξης	41
8ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Αφαίρεση τελικού φωνήματος	46
9ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Αφαίρεση Αρχικής Συλλαβής	49
10ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Αφαίρεση τελικής συλλαβής	53
11ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Πρόσθεση φωνήματος στην αρχή της λέξης	60
12ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Φωνολογικός συνδυασμός με αντικατάσταση φωνημάτων στην αρχή της λέξης	63
13ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Κατάτμηση πρότασης σε λέξεις	66
14ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Συλλαβική κατάτμηση	68
15ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Φωνημική κατάτμηση	76
16ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Συγκερασμός συλλαβών	85
17ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Συγκερασμός φωνημάτων με οπτικό βοήθημα	95
Γλωσσικές αναλογίες	105
Παράρτημα	129

Παρέμβαση Φωνολογικής Επίγνωσης Εξειδικευμένο Πρόγραμμα Φωνολογίας

Διαμορφώθηκε ένα πρόγραμμα με το οποίο ξεκινάμε από αυτό που το παιδί γνωρίζει, δηλαδή τον προφορικό λόγο και το βοηθάμε να καταλάβει αυτό που δεν γνωρίζει, τον γραπτό λόγο.

Έτσι, καλλιεργείται σταδιακά το πέρασμα από τον προφορικό στον γραπτό λόγο, καθώς οι τεχνικές το βοηθούν να αντιληφθεί πώς οι ήχοι, τα φωνήματα, οι συλλαβές απεικονίζονται με τα γραπτά σύμβολα, τα γραφήματα και τις γραπτές συλλαβές.

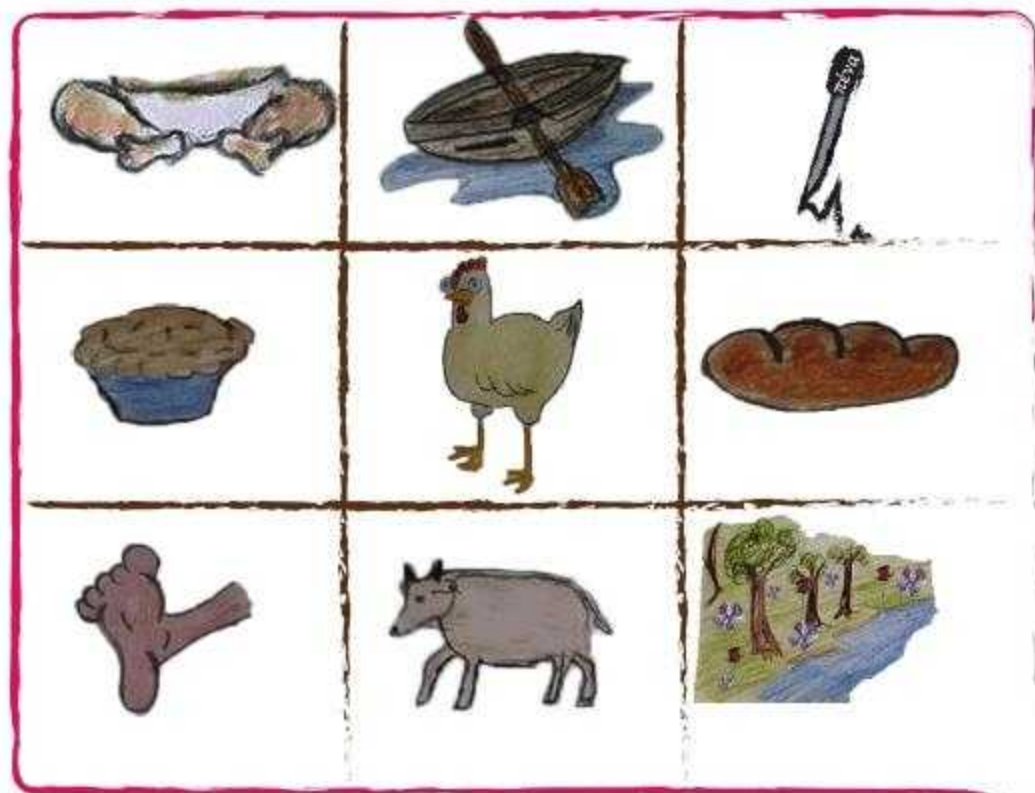
Η μάθηση περνά από τη φωνημική εμπιστοσύνη στην κατανόηση της αλφαριθμητικής αρχής και στην αυτοματοποίηση της αναγνώρισης των λέξεων. Με βάση αυτές τις αρχές διαμορφώθηκε το δομημένο πρόγραμμα Παρέμβασης Φωνολογικής Επίγνωσης.

Το πρόγραμμα είναι δομημένο, στοχευμένο και οργανωμένο με βάση τους εξής άξονες:

- 1ο Επίπεδο: Ομοιοκαταληξία/Ρίμα
- 2ο Επίπεδο: Διάκριση αρχικού φωνήματος
- 3ο Επίπεδο: Διάκριση τελικού φωνήματος
- 4ο Επίπεδο: Διάκριση αρχικής συλλαβής
- 5ο Επίπεδο: Διάκριση τελικής συλλαβής
- 6ο Επίπεδο: Διάκριση μεσαίας συλλαβής
- 7ο Επίπεδο: Αφαίρεση φωνήματος στην αρχή της λέξης
- 8ο Επίπεδο: Αφαίρεση τελικού φωνήματος
- 9ο Επίπεδο: Αφαίρεση αρχικής συλλαβής
- 10ο Επίπεδο: Αφαίρεση τελικής συλλαβής
- 11ο Επίπεδο: Πρόσθεση φωνήματος στην αρχή της λέξης
- 12ο Επίπεδο: Αντικατάσταση φωνημάτων στην αρχή της λέξης
- 13ο Επίπεδο: Κατάτμηση πρότασης σε λέξεις
- 14ο Επίπεδο: Συλλαβική κατάτμηση λέξεων
- 15ο Επίπεδο: Φωνημική κατάτμηση λέξεων
- 16ο Επίπεδο: Συγκερασμός συλλαβών
- 17ο Επίπεδο: Συγκερασμός φωνημάτων

2) Ζητάμε να μας δείξουν τη λέξη που ακούγεται διαφορετικά.

σάκα	κάπα	τάπα
νησί	πόρος	χώρος
μπότα	πίτα	τζάκι
τώρα	ρόδα	βίδα
πουλί	χαλί	ψωμί
σίδερο	όλεθρο	αλεπού
ποτήρι	κλεψύδρα	αμυδρά
σφουγγάρι	αστέρι	καπέλο
αστραπή	καλάθι	αγκάθι
λάστιχο	άψυχο	απλώστρα
δαχτυλίδι	κατσαβίδι	ροδάκινο
μικρόφωνο	τηλέφωνο	χελιδόνι
πυραμίδα	κασετίνα	παπαρούνα
πουκάμισο	ποτιστήρι	ξυπνητήρι
θερμόμετρο	πούπουλο	τριαντάφυλλο

Χωρίς οπτικό βοήθημα

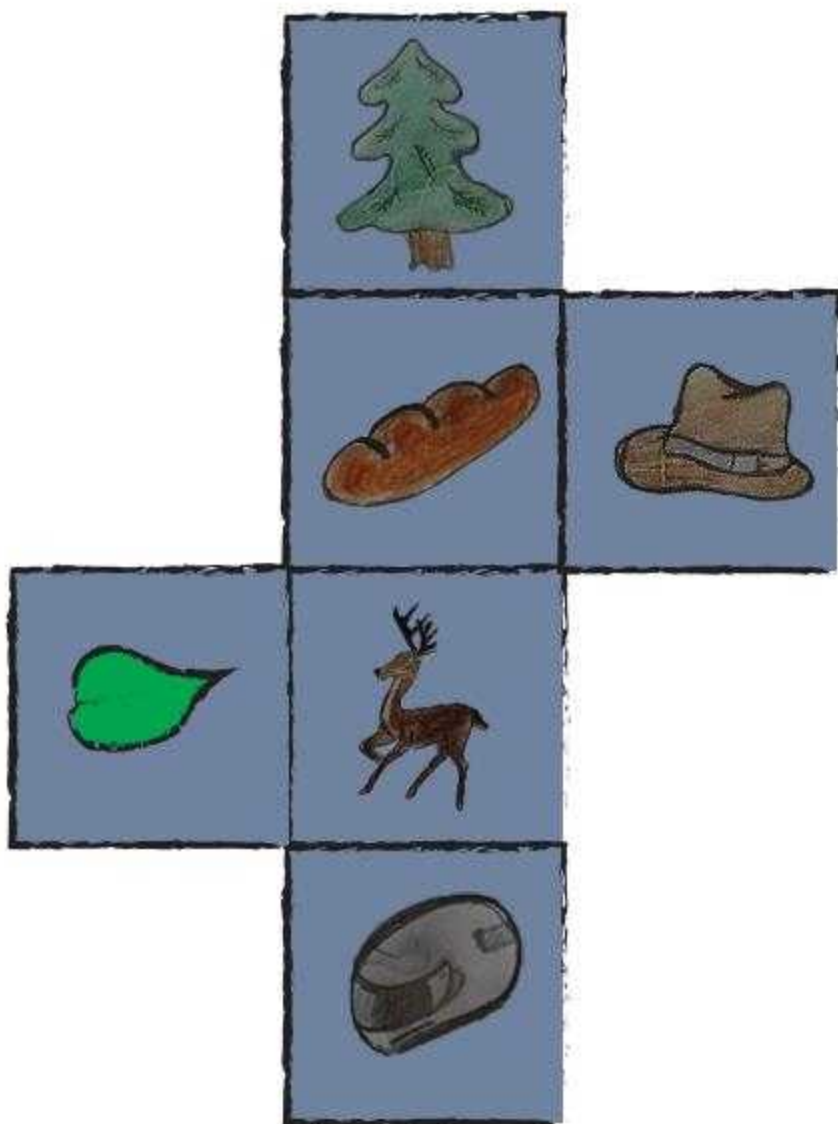
Οπτική Διάκριση

2) Κόψτε τις λέξεις που τελειώνουν στην ίδια συλλαβή.

φά	βα	φώ	τα	κά	βα
θέ	λω	ψά	ρι	ζά	ρι
μά	τι	κά	τι	γό	μα

2) Κύβος με εικόνες.

Οδηγίες: Φτιάχνουμε τον κύβο και κολλάμε πάνω σε κάθε πλευρά εικόνες. Στη συνέχεια, ζητάμε από τους μαθητές να ρίξουν τον κύβο και όποια εικόνα πετύχουν να την πουν χωρίς το αρχικό φώνημα. (π.χ. ψωμί – ωμί).

14ο Επίπεδο φωνολογικής συνειδητότητας: Συλλαβική κατάτμηση

Με οπτικό βοήθημα

1ο υποεπίπεδο

1) Κοιτάξτε τις εικόνες, χωρίστε τις λέξεις σε συλλαβές και ζωγραφίστε τα ανάλογα κουτάκια.

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--